

Belanjawan Bayangan Kancil 2027 rapuh dalam realiti

Oleh Dr Amar Yasier Razli
bhrencana@bh.com.my

Belanjawan Bayangan Kancil 2027 dikekalkan Parti Bersama Malaysia (BERSAMA) melalui bekas Menteri Ekonomi, Datuk Seri Rafizi Ramli, cuba tampil sebagai alternatif fiskal lebih berani, lebih struktural dan lebih berpandangan jauh.

Dokumen ini secara terang-terangan menolak pendekatan belanjawan tahunan yang bersifat 'pemadam kebakaran' dan mahu mengalihkan perbincangan kepada persoalan jangka panjang, iaitu jenis ekonomi apakah mahu dibina Malaysia untuk dua dekad akan datang.

Dokumen ini menegaskan Malaysia perlu keluar daripada pendekatan belanjawan bersifat reaktif dan sebaliknya membina kapasiti fiskal, perlindungan sosial, pasaran buruh dan institusi yang lebih tahan terhadap kejutan masa hadapan.

Masalahnya, semakin jauh dokumen ini bergerak daripada retorik umum kepada cadangan konkrit, semakin jelas sebahagian besar keberaniannya bergantung pada andaian yang terlalu optimistik.

Dokumen ini berhujah pertumbuhan Keluaran Dalam Negara Kasar (KDNK) tidak semestinya diterjemahkan kepada pertumbuhan gaji, pekerjaan berkualiti dan peningkatan taraf hidup. Ia turut mengaitkan masalah gaji rendah, produktiviti tidak sekata, ketergantungan kepada buruh murah dan lemahnya daya beli isi rumah sebagai masalah 'yang saling berkait'.

Namun, kelemahan utamanya muncul pada bahagian preskripsi dasar kerana kecenderungannya menganggap bahawa sesuatu dasar yang kelihatan kemas di atas kertas akan berfungsi hampir sempurna dalam realiti.

Ambil cadangan mengembalikan Cukai Barang dan Perkhidmatan (GST) pada kadar 5 peratus. BERSAMA menganggarkan GST boleh menghasilkan RM76.1 bilion, iaitu sekitar RM16.7 bilion lebih tinggi daripada kutipan Cukai Jualan dan Perkhidmatan (SST).

Dari sudut kecekapan percukaian, hujah GST mempunyai asas lebih luas dan mengurangkan kesan *tax cascading* memang kukuh, tetapi GST ialah cukai penggunaan. Bebannya tetap jatuh kepada penggunaan harian.

Keluarga berpendapatan rendah membelanjakan bahagian lebih besar daripada pendapatan mereka kepada penggunaan berbanding golongan kaya.

Maka, walaupun kerajaan menjanjikan pampasan melalui bantuan tunai, kesan regresif tetap wujud jika sistem pampasan gagal, lambat, bocor atau salah sasaran.

Lebih penting, dokumen ini sendiri mahu menggantikan sebahagian subsidi dan bantuan sedia ada dengan sistem perlindungan baharu.

Ini bermaksud rakyat diminta menerima dua perubahan besar serentak, iaitu membayar cukai penggunaan lebih luas dan mempercayai kerajaan akan menyalurkan semula hasil berkenaan secara tepat.

Secara teori, boleh. Secara pentadbiran dan politik, ia jauh lebih rumit.

Lebih meragukan ialah cadangan Cukai Pembayaran Elektronik Runcit (REPT) pada kadar 0.5 peratus mulai 2030. BERSAMA menganggarkan cukai ini boleh menghasilkan sekitar RM9.1 bilion setahun.

Cadangan ini kelihatan inovatif, tetapi sebenarnya membuka risiko dasar yang serius. Malaysia sedang cuba mempercepat ekonomi tanpa tunai dan

pendigitalan pembayaran.

Mengenakan cukai khusus ke atas transaksi elektronik boleh menghantar isyarat dasar bercanggah jika ia meningkatkan kos transaksi digital.

Masalah seterusnya ialah insiden cukai. Siapa yang akhirnya membayar REPT? Pengguna? Peniaga? Bank? Penyedia e-dompet?

Pasak perlindungan sosial

Pasak perlindungan sosial pula pada mulanya kelihatan sangat progresif. BERSAMA mencadangkan elaun kanak-kanak, elaun bahan api, elaun kos sara hidup dan pencen sosial, dengan dakwaan 80 peratus isi rumah akan menerima manfaat bersih.

Meskipun begitu, angka manfaat ini sangat bergantung kepada andaian model. B40 dianggarkan menerima manfaat bersih RM367 sebulan, manakala isi rumah median dan M40 masing-masing sekitar RM557 dan RM539.

Perbezaan kos sara hidup antara negeri, struktur isi rumah, corak mobiliti, pekerjaan tidak formal dan perubahan pendapatan boleh menyebabkan ke-

san sebenar berbeza dengan purata yang dianggarkan.

Tambahan pula, elaun kos sara hidup RM200 sebulan kepada B60 dianggarkan menelan RM12 bilion setahun manakala elaun kanak-kanak memerlukan RM5.3 bilion setahun.

Komitmen sosial sebesar ini memerlukan sumber hasil benar-benar mampan ketika ekonomi perlahan atau hasil kerajaan merosot.

Cadangan pembayaran balik mandatori 2 peratus hutang matang juga wajar dinilai dengan berhati-hati. BERSAMA menganggarkan langkah ini boleh menghasilkan penjimatan khidmat hutang sekitar RM7 bilion menjelang 2030 dan membantu menurunkan defisit kepada 1.8 peratus KDNK menjelang 2031.

Masalahnya, peraturan fiskal yang terlalu mekanistik boleh menghadkan fleksibiliti kerajaan ketika kemelesetan. Pembiayaan semula hutang matang bukan semestinya tidak berhemat jika pinjaman terkawal dan dana digunakan untuk pelaburan produktif. Justeru, peraturan seperti ini perlu mempunyai klausa fleksibiliti ketika kejutan ekonomi besar.

Cadangan menyelaraskan umur pengeluaran penuh Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP) daripada 55 kepada 60 tahun mempunyai logik aktuari, tetapi implikasi sosialnya lebih rumit.

Bagi pekerja berpendapatan rendah, pekerja manual atau mereka yang hilang pekerjaan pada usia lewat 50-an, akses kepada simpanan adalah isu kelangsungan hidup.

Reformasi ini hanya wajar jika disertai dasar pasaran kerja warga berusia, perlindungan pengangguran dan pengecualian bersasar.

Cadangan Suruhanjaya Kewangan Awam bebas adalah baik dari segi prinsip kerana ia boleh menilai andaian fiskal dan komitmen jangka panjang dengan lebih objektif, tetapi badan baharu juga membawa persoalan baharu seperti siapa melantik anggotanya, kepada siapa ia bertanggungjawab, bagaimana kebebasannya dijamin dan bagaimana pertindihan dengan Kementerian Kewangan, Parlimen, Jabatan Audit Negara serta badan sedia ada dielakkan? Menambah institusi tidak semestinya menyelesaikan masalah institusi.

Kesimpulannya, Belanjawan Bayangan Kancil 2027 mahu Malaysia meninggalkan *business as usual*, tetapi ia menggantikannya dengan sesuatu yang sama berbahaya, iaitu keyakinan berlebihan bahawa model ekonomi yang kemas akan menghasilkan masyarakat yang sama kemasnya, sedangkan ekonomi sebenar tidak bekerja begitu.

Kesimpulannya, Belanjawan Bayangan Kancil 2027 mahu Malaysia meninggalkan 'business as usual', tetapi ia menggantikannya dengan sesuatu yang sama berbahaya, iaitu keyakinan berlebihan bahawa model ekonomi yang kemas akan menghasilkan masyarakat yang sama kemasnya, sedangkan ekonomi sebenar tidak bekerja begitu.

Rafizi bersama bekas Ahli Parlimen Setiawangsa, Nik Nazmi Nik Ahmad dan bekas Ahli Parlimen Subang, Wong Chen (kanan) pada pelancaran Belanjawan Bayangan Kancil 2027 dikemukakan BERSAMA, baru-baru ini. (Foto FB BERSAMA)